

מ"ת 37628/01/21 - מדינת ישראל נגד באסל שלאעטה

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 37628-01-21 מדינת ישראל נ' שלאעטה (עציר)

בפני כבוד השופט ניצן סילמן

מבקשים מדינת ישראל

נגד

משיבים באסל שלאעטה (עציר)

החלטה

בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים.

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין.
2. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 9/1/21 בבוקר, הגיע המתלונן לבית המשיב, שם שהה אביו של המשיב (להלן "האב"), וביקש ממנו להתלוות לשיחה עם אביו של המתלונן (כ') ועם סבם של האב וכל' (ח'). מטרת המפגש הייתה ללבן טענות ביחס להקלטה שהקליט המשיב, הנוגעת לסכסוך הנוגע לקרקעות השייכות לח'.
3. המשיב הצטייד בסכין יפנית, הכמין אותה תחת בגדיו, וירד עם המתלונן לקומת הכניסה; זמן קצר אח"כ הגיע גם האב למקום. לאחר תחילת השיחה, עם המתלונן, כל' וח', האב והמשיב, החלו הטונים עולים והחל מתפתח עימות פיזי בין המשיב ובין המתלונן וכל'; המתלונן וכל' התעמתו עם המשיב ונגרמו לו אף שפשופים ושריטות באזור פניו ובפלג גופו העליון. לאחר זמן חלה רגיעת מה.
4. המתלונן, כל', המשיב, האב וח' התיישבו בקומת הכניסה והתווכחו; המשיב והאב עזבו את המקום, כשהמתלונן כל' וח' נותרו לשבת.
5. המשיב חזר, כשהוא אוחז בידו סכין, רץ במהירות לעבר המתלונן שהיה עם גבו אליו (שוחח עם ח' בזמן זה), וחתך את המתלונן פעמיים בחלק האחורי של ראשו ופעם אחת בצווארו; המתלונן פונה לביה"ח עם חבלות קשות.
6. בדיון שנערך, טען המשיב כי קיימת חולשה בתשתית הראייתית הלכאורית, נוכח העובדה כי עסקין במעשה שנעשה אגב הגנה עצמית.
7. המשיב טען כי הותקף ע"י המתלונן וכל', ומעשיו נועדו כדי להגן על עצמו; עוד טען המשיב כי נוכח גילו והעדר עברו, נוכח סולחה שנחתמה, יש לשקול העדפת חלופה, אף בלא צורך בהפניה לשירות המבחן.
8. המבקשת הטעימה כי עובדות כתב האישום מעוגנות בעדויות כלל הסובבים; עוד ציינה המבקשת ריבוי גרסאות המשיב, תחושות המתלונן ביחס ל"סולחה" הנטענת, והשימוש בנשק קר.
9. ביקשתי וקיבלתי תיק החקירה. לאחר שעיינתי בתיק, נדחה דעתי כי יש לדחות טענות המשיב, בעיקרן.

10. המישור הראשון - יש להזכיר מושכלות יסוד, כי בשלב זה אין בית המשפט בוחן מהימנות, ואין די בסתירות קלות כאלו ואחרות; על כן מקום בו נטענת טענת הגנה עצמית, ומרבית העובדות אינן שנויות במחלוקת, האכסניה לביור הטענות הנה התיק העיקרי ולא שלב המעצר (בש"פ 2780/16 **קריספיל נ' מ"י**, סעיף 13).

11. המישור השני - לא ניתן להתעלם מריבוי הגרסאות שמסר המשיב בהודעותיו, גרסאות אשר אינן מתיישבות עם הגנה עצמית; כך, הודעת המשיב מיום 17/1/21 - טוען המשיב כי המתלונן נפל עליו בזמן שהחליק, ו"כשהרגתי לחיצה במותן הוצאתי את הסכין וסאמר נפל עלי" (ש' 24). גרסה זו סותרת חזיתית טענת ההגנה העצמית. בהודעה מיום 15/1/21 טוען המשיב - אני החלקתי לאחור ואז נפלתי, והרגשתי משהו דוחף אותי בצד, ואז נזכרתי שיש לי סכין בצד, ואז אני שלפתי אותה מתחת לחגורה של המכנסים החזקתי אותה והייתה סגורה, והוא סאמר נפל מעלי אני מעדתי לאחור והוא היה מעליונפלה הסכין מהיד שלי... ראיתי את הדוד שלי מחזיק בסכין" (ש' 70 ואילך); שוב, גרסאות אלו אינן מתיישבות עם הגנה עצמית. הפעם היחידה שנטען להגנה עצמית הנה גרסת המשיב מיום 9/1/21 - שם טוען המשיב כי סאמר קפץ לעברי ותקף אותי עם מלקחיים... ותקף אותי באזור הפנים, וכשניסה עוד פעם לתקוף עם מלקחיים, הוצאתי הסכין ודקרתי אותו". (ש' 85 ואילך).

12. לריבוי גרסאות כמשמית טענה של הגנה עצמית - בש"פ 5418/20 **חוינוב נ' מ"י**.

13. המישור השלישי - לגופם של דברים. טענת הגנה עצמית היא טענה מורכבת; הדין מציב רף גבוה על מנת שתוכר טענה כאמור, וזאת על מנת למנוע פגיעה בסדרי החברה, ולמנוע עשיית דין עצמית לא חוקית.

14. בע"פ 3239/14 **אלאדין חמאסה נ' מ"י**, חזר כב' בית המשפט העליון על עיקרי הדברים -

"הסייג להטלת אחריות פלילית לאור הגנה עצמית, מוגדר בסעיף 34 לחוק העונשין כדלקמן: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

סעיף 34 לחוק העונשין, אשר עוסק בנטל ההוכחה, קובע כי "מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית". לצד הוראה זו, מורה סעיף 34(ב) לחוק העונשין כי "התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג". כפי שציינתי בע"פ 5184/14 **פלואני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (3.8.2016), "עינינו הרואות, כי נקודת המוצא הינה, שמעשה המקים עבירה פלילית בוצע בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית. נאשם הטוען כי חל סייג זה או אחר בעניינו, עליו הנטל המשני להביא ראיות בדבר קיומו של הסייג, או אז חוזר נטל ההוכחה העיקרי אל התביעה להסיר כל ספק בדבר קיומו של הסייג, ומשהוסר, יורשע הנאשם בעבירה המיוחסת לו" (שם, בפסקה 63).

15. בע"פ 4191/05 **אלטגאוז נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (25.10.2006), עמדה השופטת ע' ארבל על התנאים הדרושים לתחולתו של סייג ההגנה העצמית:

"שישה הם התנאים שבהתקיימם עומדת לנאשם ההגנה העצמית, כפי שהוגדרו בחוק, ופורשו בפסיקה ובספרות. הראשון הוא תנאי התקיפה שלא כדין. השני הוא תנאי הסכנה. תנאי מוקדם למעשה ההתגוננות הוא קיומה של "סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו". על הסכנה להיות מוחשית ולא סכנה

שהסתברות התממשותה ערטילאית גרידא [...] התנאי השלישי הוא תנאי המידיות. לפי לשון החוק, נדרש כי מעשה ההתגוננות היה "דרוש באופן מיידי" על מנת להדוף את

התקיפה. תנאי זה בוחן את עיתוי המעשה, על שני היבטיו: על ההגנה להתבצע רק רגע שהמעשה דרוש באופן מיידי על מנת להדוף את התקיפה, ועליה להיפסק מרגע שלא נדרש עוד מעשה התגוננות על מנת להדוף את התקיפה [...]. התנאי הרביעי הינו שהאדם לא נכנס למצב בהתנהגות פסולה, וכלשון החוק "...הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים". התנאי החמישי הוא תנאי הנחיצות. [...] התנאי השישי הוא תנאי הפרופורציה. נדרש יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק הצפוי מן התקיפה."

16. בחינת החומר בתיק, באספקלריה של שלב לכאורי זה, תעלה כי לא זו בלבד שלא התקיימו ששת התנאים המקיימים הגנה זו, גם לשלב לכאורי זה, אלא ספק אם מי מהם התקיים.

17. מבחינת עדויות, הסב ח' (הודעה 9/1/21) אישר המשיב הוא שתקף את המתלון וחתך אותו בסכין; הסב הטעים כי המשיב הוציא הסכין מכיס חולצתו (בניגוד לטענות המשיב על כך שהסכין היה מוכן במכנסיו).

18. כמאל העיד (13/1/21), כי האירוע נשוא האישום, היה לאחר שהסב ח' גירש את האב ואת המשיב; "ואז ראיתי פתאום שבאסל חזר ועמד מאחורי סאמר צמוד לסאמר ואז הוא תקף אותו ביד ימין שלו עם שתי תנועות מעלה ומטה ואז תקף אותו בכתף ימין..." (שו' 27)

19. גם עדות המתלון סאמר תואמת הודעות אלו- "ואז באסל קם ביחד עם אביו ועזבו את המקום. אני ביחד עם סבא שלי ואבא שלי המשכנו לשבת ביחד ואחרי כמה שניות הרגשתי משהו חד בראש שלי... ואז ראיתי את בסאל מאחורי" (הודעה 13/1/21 שו' 28).

20. ראה גם עדות אימאן (אם המתלון) - (13/1/21, עדות וליד (שו' 43 הודעה 12/1/21).

21. יתרה מכך- גם אביו של המשיב מתאר כמה שלבים- שלב ראשון, הזמנת המשיב ע"י המתלון (הודעה 9/1/21 שו' 17); שלב שני- קטטה בין המשיב ובין המתלון, וכ', ללא דקירות (שו' 21); שלב שלישי- שיחה בין הצדדים (שו' 22); שלב רביעי- הדקירה.

22. עוד ראוי לציין הודעת המתלון מיום 16/1/21, לאחר הסכם סולחה נטען; מסגרת הודעה זו מבהיר המתלון- "בחיים שלי לא חשבתי שבן דוד שלי מקרבה ראשונה כך יפגע בי.. בשבילי זה סוף העולם הוא פגע בי קשות ואני לא סולח לו על מה שעשה בי במיוחד".

23. כעת, ניתן יהיה לנתח הראיות בהתאם לטענות ההגנה-

24. ראשית, ניתן לראות שהמשיב נערך לעימות עת לדבריו הוא הוא חושש מהמפגש, ומצטייד מראש בסכין.

25. שנית- אכן היו חילופי מהלומות, על פי העדויות; דא עקא שאלו תמו גם לגרסת אביו של המשיב, טרם אירוע הדקירה.

26. שלישית- לפחות לפי חלק מהעדויות- המפגש הטעון הסתיים; אביו של המשיב והמשיב עזבו את המקום; בחירת

המשיב לחזור למקום ולבצע דקירה, לכאורה, משמיטה הקרקע תחת טענת ההגנה.

27. רביעית- מיקום הדקירות משמיט לעצמו הטענות- כלל החיתוכים והדקירות בוצעו **בחלק האחורי של גוף המתלונן**; לא רק שהדבר משמיט טענות המשיב ביחס לאירוע ההגנה העצמית, אלא מיקום החתכים מחזק משמעותית טענות המתלונן, כי המשיב בא מאחור ותקפו, מבלי שהיה מודע לנוכחותו שם.
28. חמישית- החתכים עולים בקנה אחד גם עם תיאורי אבי המשיב לגבי כמות הדקירות; זאת ועוד- החתכים עולים בקנה אחד עם **מנח ישיבה** (חתך בחלק העליון של הראש כמעט אינו אפשרי אחרת), כשהגב מופנה לתוקף.
29. שיטת- כלל הפגיעות הנן באיזור הראש והצוואר, ובוודאי בשלב זה יש ללמד על כוונה לכאורית לפגיעה קשה.
30. על פי מרבית העדויות- השלב בו תקף המשיב את המתלונן היה לאחר שהצדדים הניצים נפרדו (המשיב ואביו עזבו); על כן תנאי התקיפה שלא כדון, המיידיות, הסכנה המוחשית- כל תנאים אלו אינם מתקיימים; כמו כן ברור כי אם אכן בוצעה התקיפה מאחור, כפי הנטען וכפי העולה ממיקום החתכים- ברי כי אין מדובר במשיב שחש סכנה לחייו, אלא במי שהדם החם בעורקיו ואובדן השליטה הם המניעים אותו.
31. הבאת הסכין, החזרה הלכאורית למקום ה'ישיבה', כל אלו משמיטים הקרקע מתחת לאי הכניסה למצב בהתנהגות פסולה; השימוש בסכין, כיוון החתכים לאזור הראש, הפגיעה 3 פעמים, לכאורה כשהמתלונן ישוב- כל אלו חורגים בהכרח מתנאי מידתיות.
32. על כן גם לשלב לכאורי זה, אין המשיב עומד בתנאי ההגנה העצמית אף לא כמדומה.
33. עילת המעצר- סטטוטורית; מדובר בשימוש בנשק קר.
34. אשר להפניה לתסקיר- אכן מדובר במשיב צעיר, ללא עבר פלילי; יחד עם זאת כמה אלמנטים מטים הכף- ראשית, השימוש בנשק קר מחייב טעמים מיוחדים לשחרור אף למעצר באיזוק (סעיף 22ב(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים). גיל צעיר והעדר עבר אינם טעמים מיוחדים.
- שנית- הסכסוך הנו פנים משפחתי; עצמת הקונפליקט לעת זו לא ברורה; אמנם הוצג הסדר סולחה, אך דברי המתלונן מעמידים ההסדר באור לא מחמיא; זאת ועוד- כלל המפקחים הנם בני משפחה, אשר יכול והנם צד לסכסוך; ראוי כי הדבר יבדק ע"י שירות המבחן.
- שלישית- הפער בין העדר עבר מחד ובין חומרת המעשה מאידך - ריבוי דקירות, כלפי בן משפחה, הוא המצדיק לעצמו בחינה ע"י שירות המבחן (השווה בש"פ 9900/16 **הריסון נ' מ"י**).
- ראוי לציין כי ביחס לאחת החלופות שהוצעו בדיון (עראבה) מדובר בחלופה קרובה שכלל לא ניתן לשקול; ראוי לקבל ולהביא גם עמדת המתלונן, הקונקרטי והעכשווי.
- על מנת להרחיב את מסד הנתונים אודות המשיב, אבקש את שירות המבחן להכין תסקיר אודות המשיב. התסקיר יבחן את התאמת המשיב למעצר באיזוק או חלופה/ התאמת המפקחים למלאכת הפיקוח/ עמדת המתלונן ומידת מסוכנות

המשיב. הדין הקבוע ליום 31/1 מבוטל.

התסקיר יוגש עד ליום 2/3/21 ; המזכירות תשגר לשירות המבחן.

נקבע להמשך דין, לאחר קבלת התסקיר, ליום 3/3/21 שעה 10:00; לזמן בהיוועדות חזותית.

ניתנה היום, י"ד שבט תשפ"א, 27 ינואר 2021, בהעדר
הצדדים.